

Hedviga GEDEONOVÁ: Jeden deň děkana farnosti. Praha: FHS UK 2009, 45 s. + přílohy.

Hedviga Gedeonová se v rámci své bakalářské práce rozhodla zaměřit na římskokatolického kněze v současném slovenském městě. Prostřednictvím analýzy každodennosti si kladla otázku, jakou roli plní farář v rámci farnosti, kterou spravuje, a naopak, jak s ohledem na svoji práci reflektuje sebe sama. V souvislosti s tím sledovala, jak funguje fara jako středisko farnosti, základní správní jednotky církve. Vlastní výzkum provedený formou zúčastněného pozorování a biografického narativu podepřela vybranými sociologickými teoriemi, zaměřenými zejm. na sociální skupiny a sociální interakce.

Bakalářská práce Hedvigy Gedeonové má své silné i slabší stránky. Silná je bezesporu v metodologickém ukotvení. Autorka zvolila a podrobně popsala pro současnou českou antropologii poměrně originální, ovšem adekvátní kombinaci metod, jejichž použití náležitě reflektovala. Silná je též v etnografických popisech, vzešlých z analýzy sebraných dat. Poněkud slabší je právě teoretická opora, nicméně autorka v textu obratně obhajuje důvody, jež jí vedly primárně právě k soustředění na vlastní výzkum. Zcela původním cílem výzkumu měly být sociální sítě, jež se na faře utvářejí. Autorka tento původní plán v průběhu výzkumu revidovala (což je v kvalitativním výzkumu možné a správné), ovšem právě analýza farnosti jako sociální skupiny resp. několika sociálních skupin v textu zůstala jako jakési reziduum původního plánu. Zdá se mi, že v této oblasti zůstala autorka poněkud na povrchu, možná k ní ani neměla dostatek dat. Snad tedy bylo na místě – i přes mé protesty – zaměřit se důsledně a výhradně pouze na kněze. Na druhou stranu je ovšem třeba zdůraznit, že autorčin popis života na faře představuje poměrně plastický obrázek.

Bohužel si na tomto místě nemohu odpustit jednu zásadní výtku, která ovšem z valné části padá i na moji hlavu. V církevní hierarchii obvykle (např. na Moravě, ve Slezsku či právě na Slovensku) děkanát sestává z několika farností; děkan je tedy pomocníkem biskupa v řízení diecéze a do značné míry zodpovídá za farnosti, jež do jeho děkanátu spadají. Pokud autorka nepoužila označení „pan děkan“ z jiných důvodů, než je označení pracovní pozice, je to, jako by sledovala „Jeden den rektora fakulty“. Jinými slovy, těžko sledovat, jaký vliv má na vlastní farnost člověk, v jehož kompetenci je péče o celý děkanát, a divit se tomu, že vlastně poměrně malý. Ovšem tento nesoulad mohl vyplynout pouze z nedostatečného zdůvodnění farářova označení, a pokud ne, je i mou vinou jako vedoucí práce, že jsem jej včas nepostřehla. Do celkového hodnocení práce proto tuto výtku nezahrnuji.

Pokud jde o samotný závěr práce, autorka měla tendenci vyrovnat se spíše s načrtnutými teoretickými východisky, než interpretovat získaná data představená v etnografických popisech v jejich kontextu, což by v rámci kvalitativního výzkumu bylo na místě. Zejména biografický narativ postrádá zasazení do širšího rámce jak dobového, tak ideového. Autorka tudíž jen těžko mohla důsledně analyzovat, proč je současná role kněze v rámci farního společenství právě taková, jaká je.

Přes uvedené výhrady je nicméně třeba konstatovat, že bakalářská práce Hedvigy Gedeonové splňuje nároky, jež jsou na bakalářské práce na FHS UK kladeny. I z formálního hlediska (až na občasné nedostatky v interpunkci a výjimečné klišé – viz s. 4) je práce na velmi dobré úrovni. Bakalářskou práci Hedvigy Gedeonové tedy doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako velmi dobrou.